

„КРАЈИНА ОСИГУРАЊЕ“ А.Д. БАЊА ЛУКА

**НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈ ПО ПОЛУГОДИШЊЕМ
ОБРАЧУНУ ЗА ПЕРИОД ЈАНУАР-ЈУН 2020. године**

Бања Лука 31.07.2020. године

„КРАЈИНА ОСИГУРАЊА“ АД БАЊА ЛУКА

I ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ДРУШТВУ

1. Опште

<u>Назив:</u>	„КРАЈИНА-ОСИГУРАЊЕ“ а.д. Бања Лука
<u>Сједиште:</u>	Бања Лука
<u>Адреса:</u>	Браће Пантића бр. 2.
<u>Рјешење о упису у судски регистар:</u>	071-0-Рег-08-000777. Основни суд у Бањалуци
<u>Регистарски уложак:</u>	1-3788-00 Основног суда Бања Лука
<u>Тел./факс:</u>	051 228 834/051 228 844
<u>Е-маил:</u>	kros@inecco.net
<u>Веб сајт:</u>	www.krajinaosiguranje.ba
<u>Матични бр.:</u>	01494678
<u>Шифра дјелатности:</u>	65.12. 66.21 i 66.29
<u>ЈИБ:</u>	4400957640004
<u>ПИБ:</u>	400957640004
<u>Основна дјелатност:</u>	остало осигурање
<u>Директор:</u>	Горан Бобар
<u>Број запослених на бази часова рада:</u>	84 радника на 30.06.2020. године

„КРАЈИНА-ОСИГУРАЊЕ“ а.д. Бања Лука је основано као дионичарско друштво Одлуком број 02-521/92, коју је донио Збор радника Организације за осигурање „Сарајево-осигурање“ Сарајево, Филијала Бања Лука, дана 23.06.1992. године, а на основу Уредбе о организовању предузећа, коју је донијело Извршно вијеће Аутономне регије Крајина Бања Лука број 03-320/92 од 09.05.1992. године. Упис оснивања Дионичарског друштва у судски регистар извршен је код Основног суда удруженог рада у Бањој Луци 25.06.1992. године Рјешењем број У/И-2002/92, број регистарског уложка 1-3788-00.

Усклађивање организације и пререгистрација у складу са Законом о осигурању имовине и лица („Службени гласник Републике Српске“, број 14/00 и 20/00) и промјена оснивача извршено је 18.10.2002. године код Основног суда у Бањој Луци Рјешењем број У/И-1043/2002 под називом „КРАЈИНА-ОСИГУРАЊЕ“ акционарско друштво Бања Лука.

Усклађивање организације и општих аката са Законом о јавним предузећима („Службени гласник Републике Српске“, број 75/04) и усклађивање дјелатности са Законом о осигурању имовине и лица („Службени гласник Републике Српске“, број 17/05, 1/06, 64/06) и Одлуком о врстама осигурања („Службени гласник Републике Српске“, број 57/06) извршено је 15.04.2008. године код надлежног суда, регистарски уложак број 1-3788-00 под ознаком и бројем уписника суда 071-0-Рег-08-000777.

Усклађивање одредаба оснивачког акта друштва са одредбама Закона о привредним друштвима и усклађивање дјелатности са Законом о класификацији дјелатности извршено је 12.07.2011. године по Рјешењу о регистрацији Окружног привредног суда Бања Лука 057-0-Рег-10-000966.

Промјена лица овлашћеног за заступање субјекта уписа извршена је 05.04.2019. године код надлежног суда у судском регистру, регистарски уложак број 1-3788-00 под ознаком и бројем уписника суда 057-0-Рег-19-000900.

Промјена функције лица овлашћеног за заступање (директора) субјекта уписа извршена је 01.07.2019. године код надлежног суда у судском регистру, број акта: 02-1608-2/19.

2. Унутрашња организација

Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста „Крајина осигурање“ а.д. Бања Лука (број 02-1409-1-УО/19 од 07.06.2019. године и број 02-2574-1/19 од 18.10.2019. године) дефинисана је унутрашња организација и систематизација радних мјеста Друштва. Све пословне активности друштва обављају се у оквиру сљедећих организационих јединица: службе, пословне јединице, испоставе, филијала у Федерацији БиХ.

Организациони дијелови Друштва су:

1. Сједиште Друштва
2. Пословне јединице: Приједор, Мркоњић Град, Градишка, Теслић, Источно Сарајево, Требиње, Бијељина, Лакташи, Дервента, Модрича.

3. Разврставање правног лица

Друштво је у складу с одредбама члана 5. Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске разврстано у категорију великих правних лица.

4. Органи Друштва

1. Скупштина акционара
2. Управни одбор
3. Директор
4. Извршни одбор и
5. Одбор за ревизију

Управни одбор

Одлуком Скупштине акционара (број 02-670/17 од 21.04.2017. године, број 02-2807/17 од 05.12.2017. године, број 02-2210-23/18 од 27.07.2018. године и број 02-2367-4/19 од 27.09.2019. године), именован је Управни одбор у саставу:

1. Мирко Бошњак, предсједник Управног одбора
2. Александар Љубоја, замјеник предсједника Управног одбора
3. Ненад Ђекић, члан
4. Радојица Ђукић, члан и
5. Слађана Рајковић Станић, члан.

Одлуком Скупштине акционара број 02-2806-1/17 од 05.12.2017. године разријешен је дужности члан Управног одбора Дарко Милуновић. А Одлуком о именовану број 02-2807/17 члана Управног одбора именован је Радојица Ђукић од 05.12.2017.

Одлуком Скупштине акционара бр.02-2210-22/18 од 27.07.2018. године разријешен је дужности члан Управног одбора Наташа Атлагић, док је Одлуком овог органа Друштва, бр. 02-2210-23/18 од 27.07.2018. године именован члана Управног одбора Друштва Александар Љубоја.

07.12.2018. године предсједник Управног одбора Горан Гајић поднио је оставку на мјесто члана и предсједника Управног одбора Друштва, те је Скупштина акционара дана 27.09.2019. године разријешила именованог ове дужности и Одлуком бр.02-2367-4/19 за члана Управног одбора именовала госпођу Слађану Рајковић Станић.

Директор

Одлуком Управног одбора број САЦО/2017/23 од 28.03.2017. године именован је директор Елмедин Ђузел на основу Рјешења Агенције за осигурање РС број 4.05-515-2/17 од 24.03.2017. године. Одлуком Управног одбора број 02-921-УО/7 од 29.05.2017. године регулисан је радно-правни статус са новоименованим директором Друштва.

Елмедин Ђузел је разријешен дужности директора 27.12.2017. године када је Рјешењем Агенције за осигурање РС број 05-515-17/17 именована за в.д. директора Мира Теодоровић. Одлуком Управног одбора број 02-3063-УО/17 од 27.12.2017. године регулисан је радно-правни статус са новоименованом в.д. директора Друштва.

Одлуком Управног одбора Друштва бр.02-3604-2-УО/18 од 27.12.2018. године, в.д. директора мр Мири Теодоровић продужен је мандат до 31.03.2019. године (3 мјесеца). Од 01.04.-30.06. Горан Бобар именован за в.д. директора, а од 01.07.2019. године именован је директором Друштва, број акта: 02-1608-2/19.

Извршни одбор

Скупштина акционара „Крајина осигурање“ а.д. Бања Лука је на својој редовној годишњој сједници одржаној дана 27.09.2019. године, а сходно законској одредби односно Измјенама и допунама закона о друштвима за осигурање (Службени гласник РС бр. 58/19), именовала нови орган Друштва, односно Извршни одбор.

Одлуком о измјенама и допунама Статута „Крајина осигурање“ а.д. Бања Лука (број 02-2367-2/19 од 27. септембра 2019. године), усвојеном од стране Скупштине акционара, утврђено је да Извршни одбор чине директор, и два извршна директора, и исти се уписују у судски регистар.

Управни одбор Друштва ће одредити чланове Извршног одбора, односно два извршна директора, по претходно добијеној сагласности Агенције за осигурање Републике Српске.

Одлуком о именовану директора „КРАЈИНА ОСИГУРАЊЕ“ а.д. Бања Лука, број акта: 02-1608-2/19, датум 01.07.2019. године, именован је Горан Бобар.

Одлуком о именовану в.д. извршног директора за послове преузимања осигурања „КРАЈИНА ОСИГУРАЊЕ“ а.д. Бања Лука, број акта: 02-3221/19, датум 30.12.2019. године, именован је Жарко Поповић.

Одлуком о именовану в.д. извршног директора за координацију рада служби „КРАЈИНА ОСИГУРАЊЕ“ а.д. Бања Лука, број акта: 02-3222/19, датум 30.12.2019. године, именована је Ивана Васић.

Одбор за ревизију

Одлуком Скупштине акционара „Крајина осигурање“ а.д. Бања Лука бр. 02-1784/17 од 16.08.2017. године, именован је Одбор за ревизију „Крајина осигурање“ а.д. Бања Лука у саставу од:

1. Милкица Јоргић Васић
2. Зоран Благојевић и
3. Гордан Пантић

II. РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПОЛИТИКЕ

Рачуноводствене политике су специфични принципи, начела, конвенције, правила и праксе које је Друштво прихватило у припреми и приказивању финансијских извјештаја у складу са МРС/МСФИ. Усвојене рачуноводствене политике односе се на признавање, укидање, мјерење и процјењивање средстава, обавеза, прихода и расхода Друштва.

Уколико дође до промјене рачуноводствене политике, нова рачуноводствена политика се примјењује проспективно (унапријед) у складу са МРС 8 при чему се не врше никаква прилагођавања у вези са претходним периодима него се нова рачуноводствена политика примјењује на постојећа салда од датума промјене. Примјена усвојених политика је обавезна када је ефекат њихове примјене материјално значајан.

Правилник о измјенама и допунама правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама, број 02-4466/13 од 17.12.2013. године се односи на члан 42 – Некретнине, постројења и опрема члан 44 – Инвестиционе некретнине и члан 70 – Ревалоризационе резерве, те је ступио на снагу даном доношења и примјењује се од обрачуна који завршава 31.12.2013. године.

1. Нематеријална улагања

Нематеријална улагања су средства која се могу идентификовати као немонетарна и без физичког обиљежја. Као нематеријална улагања признају се и подлијежу амортизацији нематеријална улагања која испуњавају услове прописане МРС 38-*Нематеријална улагања* и имају корисни вијек трајања дужи од годину дана. Уколико нематеријално улагање не испуњава наведене услове признаје се на терет расхода периода у којем је настало.

Почетно мјерење – нематеријално улагање се исказује по набавној вриједности.

Накнадно мјерење – након почетног признавања нематеријално улагање се исказује по набавној вредности умањеној за укупну амортизацију и укупне губитке (импаритетне) због обезврјеђења имовине.

Накнадни издатак који се односи на нематеријално улагање након његове набавке увећава вриједност нематеријалног улагања ако испуњава услове да се призна као стално средство тј. ако је вијек трајања дужи од годину дана. Накнадни издатак који не задовољава претходне услове исказује се као трошак периода у којем је настао.

За накнадни издатак који увећава вриједност нематеријалног улагања коригује се набавна вриједност.

Нематеријална улагања која су према МСФИ 5 –*Стална средства намијењена продаји и престанак пословања* класификована као средства намјењена продаји на дан биланса исказују се као обртна и процјењују по нижој вриједности између књиговодствене вриједности и фер вриједности умањене за трошкове продаје.

Амортизација представља алокацију износа за који се средство амортизује током процијењеног вијека употребе. Обрачун амортизације нематеријалних улагања врши се примјеном пропорционалне методе по стопама прописаним Правилником о номенклатури за амортизацију у року од 5 година осим улагања чије је вријеме утврђено уговором када се отписивање врши у роковима који проистичу из уговора. Обрачун амортизације врши се од почетка наредног мјесеца у односу на мјесец када је нематеријално улагање стављено у употребу. За нематеријална улагања са неограниченим вијеком трајања не обрачунава се амортизација.

Трошак амортизације се обрачунава за сваки период (најдуже шестомјесечно) дијељењем амортизационе основе са бројем рачуноводствених периода у процијењеном вијеку. Износ амортизације је у свакој години исти, акумулисана амортизација се повећава пропорционално, књиговодствени износ се смањује пропорционално све док не буде изједначен са резидуалном вриједношћу.

Преостала вриједност нематеријалних улагања сматра се једнаком нули, осим када: постоји уговорена обавеза трећег лица да откупи нематеријално средство на крају његовог преосталог вијека трајања или за то нематеријално средство, односно улагање постоји активно тржиште на којем се може одредити преостала вриједност и то тржиште ће постојати и на крају вијека тог нематеријалног средства, односно улагања.

2. Некретнине, постројења и опрема

Некретнине, постројења и опрема су материјална средства која Друштво држи за употребу при пружању услуга и за које очекује да ће се користити дуже од једног обрачунског периода (МРС 16).

Почетно мјерење некретнина, постројења и опреме врши се по набавној вриједности.

Елементи набавне цијене су:

- Фактурна вриједност укључујући увозне дажбине и неповратне порезе умањена за трговачке попусте и рабате и сви припадајући директни трошкови довођења у стање функционалне приправности за намјерану употребу.

Накнадно мјерење након почетног признавања врши се по набавној вриједности умањеној за исправке вриједности по основу кумулиране амортизације и обезврјеђења.

Након почетног признавања некретнине се вреднују методом ревалоризације тако да књиговодствена вриједност на дан билансирања одговара фер вриједности некретнина на тај дан умањеној за акумулирани трошак амортизације и акумулирани трошак обезврјеђења (**Члан 1.** Правилника о измјенама и допунама правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама број 02-4466/13. од 17.12.2013. год.).

Накнадни издатак који се односи на некретнине, постројења и опрему након његове набавке увећава вриједност средства ако испуњава услове да се призна као стално средство тј. ако је вијек трајања дужи од годину дана, ако се продужава вијек средства, повећава капацитет, побољшава квалитет.

Накнадни издатак ако је настао претежно по основу рада, потрошног материјала и ситнијих резервних дијелова, тај издатак се исказује као текући трошак одржавања. Ако је вијек трајања уграђеног дијела, признатог као накнадни издатак различит од вијека трајања средства у који је уграђен онда се тај дио води као посебно средство и амортизује у току корисног вијека трајања. Одстрањени дио се расходује по процијењеној вриједности ако није могуће утврдити његову књиговодствену вриједност.

Амортизација некретнина, постројења и опреме врши се примјеном пропорционалног метода. Приликом обрачуна амортизације некретнина, постројења и опреме користи се сљедећи вијек трајања и стопе амортизације:

Редни број	Опис	Корисни вијек трајања	Стопа амортизације
1	Грађевински објекти-камен бетон	77	1.30
2	Грађевински објекти бетон	67	1.50
3	Грађевински објекти-монтажни	25	4.00
4	Путне стазе од бетона	20	5.00
5	Нематеријална улагања	5	20.00
6	Опрема-бифе	7	15.00
7	Опрема за обезбјеђење	5	20.00
8	Путничка аута	6.50	15.50
9	ПТТ-опрема	14	7.00
10	ТВ-апарати и радио апарати	5	20
11	Канцеларијски намјештај -дрво	8	12.50
12	Остала опрема за сервисирање и одржавање	9	11.00
13	Клима и вентилације	6	16.50
14	Остале рачун.машине	7	14.30
15	Рачунари	5	25.00
16	Остала канцеларијска опрема	9	11.00
17	Мјерни и контролни уређаји еле.и мех.	6	16.60
18	Мјерни и контролни уређаји остали.	8	12.50

Корисни вијек трајања и стопе амортизације се преиспитују на крају сваке године од стране пописних комисија.

Основицу за обрачун амортизације некретнина, постројења и опреме чини набавна вриједност умањена за преосталу (резидуалну) вриједност. Резидуална вриједност се процјењује на дан набавке. Уколико није истакнута сматра се да је резидуална вриједност нула.

Амортизација средства започиње када је оно спремно за кориштење. Када се због истрошености или застарјелости средства не могу више користити она се морају повући из употребе тако што ће се расходовати, продати или замијенити за нова. Када се средства повлаче из употребе прво се књиже трошкови амортизације за дио године до датума повлачења. Ако се средство користи дуже од процијењеног вијека употребе оно се не амортизује након тачке у којој се књиговодствени износ изједначава са резидуалном вриједношћу. Некретнине, постројења и опрема који су према МСФИ 5 – Стална средства намјењена продаји и престанак пословања класификовани као средства намјењена продаји на дан биланса исказују се као обртна средства и процјењују се по нижој вриједности између књиговодствене и фер вриједности умањене за трошкове продаје.

Набавна вриједност средства набављеног на кредит обухвата висину кредита као и еквиваленте готовине док се камата и други издаци третирају трошковима периода.

3. Залихе

Залихе су средства која се држе у облику материјала или помоћних средстава ради пружања услуга. Мјере се по набавној вриједности. Признају се као расход када се ставе у употребу.

Износ исправке вриједности залиха до висине њихове нето продајне вриједности и сваког отписа залиха признаје се као расход у периоду у којем су исправка вриједности или отпис извршени. Износ било ког укидања исправке вриједности залиха које настаје због повећања нето продајне вриједности признаје се као смањење износа исправки вриједности залиха у периоду у којем је укидање извршено.

Отпис залиха инвентара чији је процијењени вијек употребе до годину дана врши се једнократним отписом приликом њиховог стављања у употребу.

Отпис инвентара чији је процијењени вијек употребе преко годину дана врши се методом калкулативног отписа.

4. Инвестиционе некретнине

Инвестиционе некретнине (земљишта или зграде или дијелови зграда или и једно и друго) су оне некретнине које Друштво држи ради остварења зараде и од издавања некретнине или ради увећања вриједности капитала или и једно и друго.

Почетно мјерење инвестиционе некретнине приликом стицања врши се по набавној вриједности. Након почетног признавања, накнадно мјерење инвестиционе некретнине врши се по моделу поштене (фер) вриједности примјеном основног поступка предвиђеног МРС 40 - *Инвестиционе некретнине*.

Примјена основног поступка подразумијева да се приликом вредновања инвестиционих некретнина не врши обрачун амортизације, ревалоризације или обезвјерјења у складу са МРС 36.

Вредновање по фер вриједности подразумијева да се на датум сваког наредног биланса може очекивати промјена вриједности инвестиционе некретнине при чему повећање те вриједности представља добитак и признаје се као приход у том обрачунском периоду, док њено смањење представља губитак и признаје се као расход у том обрачунском периоду.

Превођење у инвестициону некретнину или из ње врши се искључиво када дође до промјене у намјени те некретнине. При превођењу инвестиционе некретнине која је исказана по фер вриједности на некретнину коју користи власник или некретнину намјењену продаји набавну вриједност некретнине за потребе даљег вредновања у складу са МРС 16 или МРС 2 представља фер вриједност на дан промјене намјене.

(Члан 2. Правилника о измјенама и допунама правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама број 02-4466/13. од 17.12.2013. године).

5. Стална средства намијењена продаји и престанак пословања

Друштво признаје и исказује стално средство (или расположиву групу) као средство намијењено продаји у складу са МСФИ 5- *Стална средства намјењена продаји и престанак пословања* ако се његова књиговодствена вриједност може првенствено надокнадити кроз продајну трансакцију, а не кроз наставак кориштења и уз услове:

- да средство мора бити доступно за моменталну продају у свом тренутном стању.
- продаја средства мора бити вјероватна у року од 1 године од дана признавања као средства намијењеног продаји. Да би се испунио овај услов мора бити сачињен план продаје или да се донесе одлука о продаји средства и да се започне са тражењем купца (јавна продаја, непосредни преговори са потенцијалним купцима и сл.). Да би продаја била вјероватна мора да постоји тржиште за то средство, а понуђена цијена мора бити разумно утврђена тако да омогућава продају средства у року од годину дана.

Средство које је отписано, амортизовано, односно оно чија је садашња вриједност (књиговодствена) безначајна не признаје се као средство намијењено продаји.

Стално средство признато као средство намијењено продаји исказује се по нижем износу од књиговодствене вриједности и фер вриједности умањене за трошкове продаје. Фер вриједност је тржишна вриједност на дан продаје.

Трошкови продаје су трошкови који се могу директно приписати продаји средства и који не обухватају финансијске трошкове и трошкове пореза на приход. Трошкови продаје одмјеравају се према садашњој вриједности а не према висини која се очекује у моменту будуће продаје.

Некретнине, постројења и опрема који су према МСФИ 5 –*Стална средства намијењена продаји и престанак пословања* класификовани као средства намијењена продаји на дан биланса исказују се као обртна средства.

6. Начин процјењивања пласмана, потраживања и хартија од вриједности

Финансијски пласмани и потраживања разврставају се у три категорије:

- дугорочни финансијски пласмани,
- краткорочни финансијски пласмани,
- краткорочна потраживања

У оквиру дугорочних финансијских пласмана исказују се учешћа у капиталу зависних правних лица, учешће у капиталу повезаних правних лица и учешће у капиталу других правних лица и дугорочне хартије од вриједности расположиве за продају. Такође у оквиру дугорочних финансијских пласмана исказују се дугорочни кредити зависним, повезаним и другим правним лицима, дугорочни кредити у земљи и иностранству, хартије од вриједности које се држе до доспијећа и остали дугорочни пласмани.

Наведени пласмани представљају финансијска средства која се приликом почетног признавања мјере по њиховој набавној вриједности која представља поштenu вриједност надокнаде која је дата за њих. Трошкови трансакције се укључују у почетно мјерење свих финансијских средстава. За потребе накнадног вредновања финансијска средства након почетног вредновања класификују се у четири категорије:

- финансијска средства која се вреднују по фер вриједности, с тим да се промјене фер вриједности одмах признају као приход или расход (признају у билансу успјеха).
- финансијска средства (улагања) која се држе до доспијећа,
- зајмови (кредити) и потраживања,
- финансијска средства расположива за продају.

Послије почетног признавања Друштво мјери финансијска средства по њиховој поштеној вриједности. Признати добитак или губитак који произилази из промјене фер вриједности финансијског средства исказује се као добитак или губитак из финансијског средства које је расположиво за продају, који је:

- укључен у финансијски резултат у периоду у којем настаје или
- су промјене приказане као промјене резерви у оквиру капитала све док се финансијско средство не прода, наплати или на други начин отуђи.

Приликом сваког састављања биланса стања на дан 31.12. мора се утврдити да ли постоји губитак због смањења вриједности финансијских средстава, односно да ли постоје индиције да је неко средство обезврјеђено.

Износ обезвријеђености се признаје као смањење позитивне резерве у оквиру капитала или као расход ако те резерве нема. Поништавањем раније признатог износа обезврјеђења признаје се као повећање позитивне резерве у оквиру капитала.

Улагања у зависна друштва која се обухватају у консолидовним финансијским извјештајима, као и она која су искључена из консолидованих финансијских извјештаја исказују се по набавној вриједности.

Метод набавне вриједности је рачуноводствени метод по којем се улагање исказује по набавној вриједности, а у билансу успјеха исказује се добитак од улагања само у оној мјери у којој инвеститор прими свој дио из расподјеле нераспоређене добити корисника улагања, које се врши након стицања. Инвеститор признаје приход само у оној мјери у којој прими свој дио из расподјеле нераспоређеног нето добитка корисника улагања до које дође након дана када га је инвеститор стекао. Дио из расподјеле који се прими у износу који је виши од таквог добитка сматра се повраћајем инвестиције и исказује се као смањење набавне вриједности инвестиције.

Учешће у капиталу придружених правних лица над чијим пословањем постоји значајан утицај (учешће у акцијама са правом гласа 20% до 50%) и други услови дефинисани МРС 28 рачуноводствено обухватање улагања у придружена друштва мјери се према методу набавне вриједности. Метод набавне вриједности је рачуноводствени метод по којем се улагање исказује по набавној вриједности, а у билансу успјеха исказује се добитак од улагања само у оној мјери у којој инвеститор прими свој дио из расподјеле нераспоређене добити корисника улагања, које се врши након стицања.

Краткорочни пласмани обухватају кредите, хартије од вриједности и остале краткорочне пласмане са роком доспијећа, односно продаје до годину дана од дана чинидбе, односно од дана биланса.

Кредити се процјењују по номиналној вриједности. Кредити се директно отписују за износ документоване ненаплативости, а индиректно по одлуци Управног одбора Друштва у случају неизвршења наплате о року доспијећа.

Краткорочни финансијски пласмани који се држе ради трговања процјењују се по набавној вриједности или тржишној вриједности ако је нижа. Исказани износ средстава умањује се до његове процијењене вриједности која може да се надокнади било директно, било коришћењем рачуна исправке вриједности. Износ губитка укључује се у нето добитак или губитак периода.

Краткорочним потраживањем сматрају се потраживања која немају карактер пласмана, као што су потраживања по основу закључене премије, извршених услуга, потраживања из специфичних послова и друга краткорочна потраживања.

Потраживања се процјењују по номиналној вриједности умањеној индиректно за износе вјероватне ненаплативости потраживања, а директно ако је немогућност наплате потраживања извјесна и документована.

Директан отпис ненаплаћених потраживања подразумијева да се врши коначан појединачан отпис вриједности потраживања на основу вјеродостојног документа (изгубљен судски спор, ликвидација дужника, корекције по записнику о усклађивању потраживања која су у корист дужника и сл.) на терет расхода.

Индиректно умањење вриједности ненаплаћених потраживања подразумијева исправку потраживања на терет расхода онда када је немогуће предвидјети која конкретна потраживања неће бити наплаћена у тренутку биланса.

Процјену ненаплативости потраживања врши руководилац рачуноводства на основу објективних информација произашлих из анализе засноване на искуству из претходних обрачунских периода и важећих подзаконских аката везаних за процјену билансних позиција.

Индиректно умањење потраживања вршит ће се методом процјењивања крајњег салда рачуна исправке вриједности потраживања који индиректно коригује рачун потраживања на процијењену фер вриједност.

Процијењени салдо рачуна исправке вриједности потраживања израчунават ће се по методи застарјелости потраживања. Потраживања ће се класификовати у следеће групе са процентом отписа:

Категорија потраживања	Старост потраживања у данима	% отписа
Прва категорија	до 90	5.00
Друга категорија	91-150	25.00
Трећа категорија	181-270	50.00
Четврта категорија	преко 270	100.00

7. Накнадно установљене грешке

Исправка накнадно установљених материјално значајних грешака врши се преко рачуна нераспоређене добити из ранијих година по МРС –8.

Накнадно установљене грешке које нису материјално значајне исправљају се на терет расхода односно у корист прихода периода у којем су идентификовани.

8. Готовина и готовински еквиваленти

Готовину представља новац на рачунима и благајни.

Хартије од вриједности које су непосредно уновчљиве и племенити метали сматрају се готовинским еквивалентима.

Хартије од вриједности процјењују се по набавној вриједности, а племенити метали процјењују се по вриједности изведеној из цијене племенитих метала на свјетском тржишту.

Хартије од вриједности, депозити по виђењу и готовина у страниј валути процјењују се по средњем курсу стране валуте на дан биланса. Обрачунате курсне разлике по овом основу књиже се на терет финансијских прихода или финансијских расхода.

9. Активна временска разграничења

Активна временска разграничења обухватају унапријед плаћене, односно фактурисане трошкове и приходе текућег периода који нису могли бити фактурисани, а за које су настали трошкови у текућем периоду, што је у складу са начелом узрочности прихода и расхода.

У активним временским разграничењима обухватају се и камате обрачунате за текући обрачунски период, а које доспијевају за плаћање у будућем периоду.

10. Капитал

Капитал обухвата: основни капитал, емисиону премију, резервни капитал (законске и статутарне резерве), ревалоризационе резерве и нераспоређени добитак текуће и претходних година.

Губитак из ранијих година и текуће године је исправка вриједности капитала.

Капитал и губитак процјењују се у висини номиналне књиговодствене вриједности.

Ревалоризационе резерве и нереализовани добици и губици по основу финансијских средстава расположивих за продају исказују се ефекти промјене фер вриједности некретнина, постројења, опреме нематеријалних улагања, учешћа у капиталу у страниј валути, хартија од вриједности и других финансијских инструмената у складу са МРС 16, МРС 21, МРС 38, МРС 39 и другим релевантним МРС и МСФИ.

Ревалоризационе резерве по основу ревалоризације сталних материјалних и нематеријалних средстава исказују се позитивни ефекти промјене фер вриједности нематеријалних улагања, некретнина, постројења, опреме и инвестиционих некретнина које се амортизују. Друштво је дужно да обезбједи аналитику ревалоризационих резерви по конкретним средствима за коју су резерве формиране.

На терет позитивних ревалоризационих ефеката из става 2.овог члана књиже се:

- a) Негативни ефекти тј. ефекти смањења фер вриједности до висине раније остварених позитивних ефеката.
- b) Губитак остварен при продаји или расходовању средства до висине раније оствареног позитивног ефекта.
- c) Пренос раније остварених позитивних ефеката у корист рачуна 340 –Нераспоређени добитак ранијих година уколико се поништавање позитивних ефеката ревалоризације за конкретно средство врши у моменту када је средство од кога потиче позитиван ефекат продато или расходовано и
- d) Пренос раније остварених позитивних ефеката у корист рачуна 341 –Нераспоређени добитак текуће године уколико се поништавање позитивних ефеката ревалоризације за конкретно средство врши континуирано из годину у годину.

(Члан 3. Правилника о измјенама и допунама правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама број 02-4466/13. од 17.12.2013. године).

11. Дугорочна резервисања

Дугорочна резервисања се признају када:

- а. друштво има обавезу (правну или стварну) која је настала као резултат прошлог догађаја.
- б. је вјероватно да ће одлив ресурса који садрже економске користи бити потребан за измирење обавеза и
- в. износ обавезе може поуздано да се процијени.

Уколико ови услови нису испуњени резервисање се не признаје.

Дугорочна резервисања обухватају резервисања за трошкове у гарантном року, резервисања за трошкове обнављања природних ресурса, резервисања за задржане кауције и депозите, резервисања за трошкове реструктурирања, резервисања за накнаде и бенефиције запослених, остала резервисања за вјероватне трошкове.

Резервисања се не признају за будуће пословне губитке.

Дугорочна резервисања Друштво процјењује на бази стварно очекиваних трошкова, а укида их у моменту настанка трошкова који терете резервисања. Неискориштена дугорочна резервисања за покриће трошкова укидају се у корист осталих прихода.

Резервисање се испитује на дан 31.12. и коригије тако да одражава најбољу садашњу процјену. Ако више није вјероватно да ће одлив ресурса који представљају економске користи бити потребан за измирење обавезе резервисање се укида.

12. Обавезе

Под обавезом се подразумева садашња обавеза друштва која проистиче из прошлих догађаја чије ће измирење резултирати одливом ресурса који стварају економске користи.

Све обавезе Друштва обухватају: дугорочне обавезе (обавезе према повезаним правним лицима, дугорочни кредити, обавезе по дугорочним хартијама од вриједности и остале дугорочне обавезе), краткорочне финансијске обавезе (обавезе према повезаним правним лицима, краткорочни кредити и остале краткорочне финансијске обавезе) и краткорочне обавезе из пословања (добављачи и остале обавезе из пословања).

Подјела обавеза на дугорочне и краткорочне извршена је у зависности да ли обавеза доспијева за плаћање до једне године или преко једне године од дана чинидбе (настанка), односно од годишњег обрачуна.

Обавезе се процјењују у висини номиналне вриједности проистекле из одговарајуће пословне или финансијске трансакције, односно у висини очекиване исплате по том основу, ако је она виша. Застарјеле обавезе се укидају (отписују) у корист прихода од смањења обавеза.

Повећање обавезе може настати по основу камата ако је уговором предвиђено да се камате приписују обавези. У том случају камата дијели судбину обавезе по којој је обрачуната у погледу рока доспијећа и начина наплате.

Обавезе које се исказују у страном валути процјењују се по средњем курсу стране валуте који важи на дан биланса.

На крају обрачунског периода приликом састављања годишњег обрачуна треба утврдити износ доспјелих, а неплаћених дугорочних обавеза и прекњижити их са рачуна дугорочних обавеза на рачун краткорочних обавеза.

13. Пасивна временска разграничења

Пасивна временска разграничења обухватају унапријед плаћене или обрачунате приходе који се односе на будући период (преносне премије и сл.), краткорочна резервисања (резервисане штете), обрачунате трошкове који нису фактурисани и остала разграничења за која се укаже потреба.

Смисао пасивних временских разграничења је у томе:

- да се у трошкове периода укључе стварно настали трошкови периода за који није примљена књиговоствена исправа или за који није доспјела обавеза плаћања.
- да се унапријед обрачунати или наплаћени приходи који се односе на наредни период не исказују као приходи текућег периода већ да се преко пасивних временских разграничења пренесу у наредни период.
-

14. Техничке резерве

Техничке резерве се утврђују за покриће обавеза из уговора о осигурању. Општа правила о начину утврђивања техничких резерви користе принцип по којем износ резерве мора бити довољан да омогући да се испуне обавезе у оној мјери у којој је то могуће предвидјети када су у питању уговори о осигурању у складу са МСФИ 4 и националним законодавством.

Резерве за преносне премије се израчунавају за све врсте осигурања примјеном методе „про рата темпорис“. на основу премије фактурисане у посматраном периоду. Обрачун преносне премије врши се у складу са Правилником о техничким резервама.

Преносна премија формира се и обрачунава за оне врсте осигурања код којих осигуравајуће покриће траје и после истека обрачунског периода и представља дио премије који се користи за покриће обавеза из осигурања које настају у наредном обрачунском периоду.

Преносна премија обрачунава се на дан биланса стања. Обрачун преносне премије врши се појединачно за сваки уговор, а основицу за обрачун представља укупна премија осигурања утврђена уговором о осигурању. Преносна премија у самопридржају рачуна се као збир преносне премије осигурања сопственог портфеља и преносне премије примљених саосигурања умањен за преносну премију пренијету у саосигурање и реосигурање.

Резервисане штете представљају укупан износ обавезе које су према разборитој процјени направљеној на основу објективних фактора потребне да се изврши плаћање штета остварених на дан биланса стања као и припадајући трошкови ликвидације.

Резервисане штете процијењују се на основу Правилника о техничким резервама узимајући у обзир све будуће трошкове који се могу предвидјети на основу искуствених и очекиваних података.

Резервисане штете састоје се од резерви за настале пријављене а неријешене штете и резерви за настале непријављене штете.

Резерве за настале пријављене а неријешене штете до краја текућег обрачунског периода обрачунава се на основу појединачне процјене сваке штете.

Резерве за настале пријављене а неријешене штете које се исплаћују или ће се исплаћивати у облику ренте обрачунавају се у капитализованом износу уз кориштење дисконтне стопе од 5% и демографских таблица.

Резервација штета се врши у бруто износу узимајући у обзир индиректне трошкове. Резервисане штете које се приказују у билансу стања резултат су сложене вишефазне стручне процјене која почиње са пријавом штете која се коначно комисијски процијењује на основу обавеза из уговора о осигурању, налаза и мишљења вјештака, процјенитеља, актуара и других стручњака у складу са осигуравајућом и судском праксом са циљем утврђивања коначног износа обавезе.

Резервисање средстава за настале а непријављене штете ради се методом Групне актуарске статистичке процјене, а када буде активирана софтверска подршка радиће се метода уланчаних љествица (Chain Ladder методом). Ова метода се користи за обрачун резервације средстава за настале непријављене штете на крају пословне године док на крају обрачунског периода краћег од годину дана овај износ не може бити мањи од износа резерви за настале непријављене штете који је утврђен на крају претходне године.

Укупан износ резервисаних штета по врстама осигурања добије се множењем збира износа насталих пријављених а неријешених штета и насталих непријављених штета са коефицијентом трошкова. Коефицијент трошкова по врстама осигурања утврђује се на основу књиговодствених података о трошковима за период претходне календарске године. Минималан износ индиректних трошкова обраде штета у резерви је 0.5% од збира резерви за настале пријављене, настале непријављене штете и директних трошкова обраде штета у резерви за штете.

Резервисане штете у самопридржају израчунавају се као збир резервисаних штета сопственог портфеља осигурања и резерви штета примљених у саосигурање умањен за збир резервисаних штета пренијетих у саосигурање и реосигурање.

Резерве за колебање штета (изравнање ризика) формирају се за све врсте неживотних осигурања и представљају дугорочна резервисања. Ове резерве се не формирају за штете које су већ настале већ се њима нивелишу будућа одступања од просјечних резултата. С обзиром да резерве не представљају јасну обавезу из уговора о осигурању нису предвиђене по МСФИ 4 – *Уговори о осигурању*.

Резервисања за колебање штета процијењују се на основу Правилника о техничким резервама. Резерве се образују на основу стандардног одступања квоте штета обрачунског периода од просјечне квоте штета у обрачунском периоду. Основица за обрачун резерви за колебање штета је мјеродавна премија у обрачунском периоду на основу које се рачуна горња граница за резерве за колебање штета.

15. Приходи

Приход је дефинисан као бруто прилив економских користи у току периода које произилазе из редовних активности предузећа које доводе до повећања власничког капитала осим оних повећања која се односе на допринос учесника у власничком капиталу.

Приход се мјери по фер вриједности примљене накнаде или потраживања. Најчешће је накнада у облику готовине или готовинских еквивалената, а износ прихода једнак је износу готовине или готовинских еквивалената који су примљени или се реално очекује да ће бити примљени (извјесна потраживања).

Приходи обухватају редовне приходе и добитке.

Редовни приходи пружањем услуга из регистроване дјелатности су услуге неживотних осигурања и то:

- Осигурања незгоде
- Здравствено осигурање
- Осигурање возила која се крећу по копну, осим шинских возила
- Осигурање возила које се крећу по шинама
- Осигурање ваздухоплова
- Осигурање пловила
- Осигурање робе у превозу
- Осигурање имовине од пожара и природних сила
- Осигурање осталих штета на имовини
- Осигурање од одговорности за моторна возила
- Осигурање од грађанске одговорности за ваздухоплове
- Осигурање од опште одговорности за бродове
- Осигурање од опште грађанске одговорности
- Осигурање кредита
- Осигурање гаранција
- Осигурање од различитих финансијских губитака
- Осигурање трошкова правне заштите
- Осигурање помоћи

Послови осигурања су закључивање и извршавање уговора о осигурању имовине и лица као и послови у спровођењу мјера за спречавање и смањење ризика који угрожавају осигурање имовине и лица, те други послови осигурања.

Други послови осигурања су посредовање у уговарању осигурања, заступање у осигурању, снимање ризика, снимање и процјена штета, продаја оштећених ствари, пружање правне помоћи и других интелектуалних и техничких услуга у вези са пословима осигурања.

Приход од премије осигурања представља фактурисане износе премије у текућем обрачунском периоду увећане за преносне премије на почетку године и умањене за преносне премије обрачунате на крају обрачунског периода.

Приходи од премије осигурања се уносе у укупан приход у складу са роковима и периодима покривања ризика из одговарајућих уговора о осигурању.

Преносна премија се израчунава да се обезбиједи обухватање дијела фактурисаних премија које се односе на приходе наредних обрачунских периода. Преносна премија обрачунава се методом "про рата темпорис" на фактурисану укупну премију осигурања.

Коришћењем средстава остварује се приход у облику:

- камате за коришћење готовине сразмјерно времену коришћења,
- накнада за коришћење дугорочних средстава.

Приход од камата може се остварити по основу:

- камата на краткорочне и дугорочне кредите
- уговорених камата на одгођено плаћање,
- затезних камата за потраживања која нису плаћена у року,
- камата садржаних у мјеници,
- камата на орочене депозите и депозите по виђењу,
- камата по осталим финансијским пласманима и потраживањима.

Приход од камате утврђује се на основу књиговодствене исправе, односно обрачуна камата.

Када се појави неизвјесност у вези наплативости већ признатог прихода, ненаплативи износ признаје се као расход, а не као исправка изворно признатог износа прихода.

Државна давања (донације) представља помоћ државе (влада, државне агенције и слична тијела било да су локална, национална или интернационална) у облику преноса ресурса ентитету по основу испуњених извјесних услова у прошлости или будућности који се односе на пословне активности ентитета, а које се могу у разумној мјери вриједносно исказати као и разликовати од уобичајених пословних трансакција ентитета.

Државна давања (донација) могу бити

- давања повезана са средствима и
- давања повезана са приходима.

Донације могу бити дате под одређеним условима или без било каквих услова. Условљене донације не могу се признати док не постоји прихватљива поузданост:

- да ће Друштво задовољити све тражене услове,
- да ће донација бити добивена.

Друштво ће донације третирати по приходовном приступу. Приходовни принцип признавања донација подразумијева да се донације признају као приход систематски и рационално кроз период потребан да се повежу с односним трошковима (начело узрочности или сучељавања) које донација треба да компензира.

Донације повезане са средствима која се амортизују распоређују се у приходе у периодима и у сразмјери у којој се обрачунава амортизација тих средстава.

Донације примљене у текућем периоду као надокнада за расходе који су већ настали било у текућем или претходном периоду распоређују се у приходе у периоду кад су примљене (текући период).

Донације примљене у текућем периоду за расходе будућег периода треба признати у билансу стања као одгођени приход, пасивна временска разграничења.

Уколико ће у наредном периоду (не дужем од годину дана) доћи до реализације активности везане за трошење донације тј. настанак трошка који покрива донација таква врста донације исказује се у билансу стања као одгођени приход – краткорочно разграничење.

16. Расходи

Дефиниција расхода подразумијева расходе који проистичу из редовних активности друштва као и губитке који чине смањење економских користи, али не потичу из редовне активности друштва. Расходи су смањења економских користи кроз обрачунски период у облику одлива или исцрпљења средстава или стварање обавеза што има за посљедицу смањење капитала, али не оно смањење у вези са расподјелом капитала власницима.

Губици представљају друге ставке које задовољавају дефиницију расхода, али не морају настати у току редовних активности. Губици представљају умањење економских користи и као такви нису по природи другачији од осталих расхода.

Расходи се признају у билансу успјеха када настане смањење будућих економских користи које се односе на смањење имовине или повећање обавеза и може поуздано да се измјери што значи да се признавање расхода дешава истовремено са признавањем повећања обавеза или смањења имовине.

Расходе можемо подијелити на: пословне расходе, финансијске расходе и остале расходе.

Пословни расходи укључују трошкове прибаве и административне трошкове. Ове трошкове чине: трошкови провизије заступника, трошкови материјала, трошкови горива и енергије, трошкови бруто зарада запослених и накнада запослених, трошкови амортизације и резервисања, нематеријални трошкови, трошкови пореза и доприноса независно од резултата.

На дан састављања финансијских извјештаја трошкови прибаве се разграничавају сразмјерно учешћу режијског додатка у преносној премији.

Финансијске расходе чине расходи по основу камата, негативних курсних разлика, расходи по основу ефеката валутне клаузуле, расходи из односа са повезаним правним лицима, расходи по основу депоновања и улагања средстава и остали финансијски расходи.

Остале расходе чине губици по основу расходовања и продаје нематеријалних улагања, некретнина и опреме, губици по основу продаје учешћа у капиталу и дугорочних хартија од вриједности, мањкови, расходи ефеката уговорене заштите од ризика, расходи по основу отписа потраживања и остали непоменути расходи.

Расходи по основу обезврјеђења имовине обухватају расход по основу обезврјеђења нематеријалних средстава, некретнина, опреме сталне имовине намијењене продаји, расход по основу ревалоризације нематеријалних средстава, некретнина и опреме и остале расходе по основу обезврјеђења и ревалоризације.

17. Порез на добитак

Текући порез на добитак представља износ који се обрачунава примјеном прописане пореске стопе на основицу утврђену пореским билансом који представља износ добитка прије опорезивања по одбитку ефеката усклађивања прихода и расхода сагласно Закону о порезу на добит.

НАПОМЕНЕ УЗ БИЛАНС СТАЊА

1. Стална имовина

Сталну имовину Друштва чине: нематеријална улагања, земљиште, грађевински објекти, постројења и опрема, остала основна средства, аванси и некретнине, постројења, опрема и инвестиционе некретнине у припреми и дугорочни финансијски пласмани. Подаци о набавној, отписаној и садашњој вриједности сталне имовине на дан 30.06.2020. године дати су у сљедећем табеларном прегледу:

Ред. број	Опис	Вриједност у КМ		
		Набавна	Отписана	Садашња
I	Нематеријална улагања	0	0	0
1.	Улагања у развој	0	0	0
2.	Goodwill	0	0	0
3.	Концесије, патенти и лиценце	0	0	0
4.	Остала нематеријална улагања	0	0	0
II	Некретнине. постројења. опрема	12.489.921	1.977.083	10.512.838
1.	Земљиште	384.900	0	384.900
2.	Грађевински објекти	3.231.048	518.517	2.712.531
3.	Постројења и опрема	1.159.764	1.044.679	115.085
4.	Остала основна средства	32.097	32.065	32
5.	Аванси и некретнине. постројења и опрема у припреми.	170.004	0	170.004
III	Инвестиционе некретнине	7.512.108	381.822	7.130.286
IV	Дугорочни финансијски пласмани	4.627.220	370.001	4.257.219
1.	Учешће у капиталу зависних правних лица	2.000	0	2.000
2.	Учешће у капиталу других правних лица	0	0	0
3.	Дугорочни фин. пласмани повезаном прав.лицу	34.435	0	34.435
4.	Дугорочни фин. пласмани у земљи	4.070.001	370.001	3.700.000
5.	Финансијска средства расположива за продају	0	0	0
6.	Остали дугорочни финансијски пласмани	520.784	0	520.784
V	Стална имовина – укупно	17.117.141	2.347.084	14.770.057

Вриједност сталне имовине која је исказана на одговарајућим позицијама Биланса стања одговара вриједности исказаној у књиговодственој евиденцији, односно вриједности сталне имовине исказане у дневнику основних средстава на дан 30.06.2020. године.

Стална имовина је, у моменту набавке, вреднована по набавној цијени. Након почетног признавања по набавној вриједности грађевински објекти, постројења и опрема вреднују се по садашњој вриједности (набавна вриједност умањена за износ обрачунате амортизације).

Садашња вриједност грађевинских објеката, постројења, опреме и инвестиционе имовине увећана је за накнадне трошкове по основу трошкова адаптације, замјене дијелова и трошкова генералних поправки под условом да се ови трошкови могу измјерити и да они продужују корисни вијек или повећавају учинак средства.

Изузетно од наведеног, за дио сталне имовине који чине грађевински објекти вредновање се, након почетног признавања по набавној вриједности, даље врши по фер вриједности у складу са одредбама МРС 16.

Земљиште

У Билансу стања исказана је вриједност земљишта у износу 384.900 КМ и то:

	вриједност у КМ
1. Катастарска општина Бања Лука. ЗК уложак 1773 дио	384.900

Грађевински објекти

Последња процјена фер вриједности грађевинских објеката прије извјештајне године извршена је на дан 31.12.2019. године, а процјена инвестиционе имовине извршена је на дан 31.12.2017. године и ефекти ових процјена, као и промјена намјене извршених у претходном периоду, исказани су у ранијим финансијским извјештајима.

У извјештајном периоду није било промјена вриједности грађевинских објеката, осим по основу амортизације, а преглед њиховог стања је дат у сљедећој табели.

Ред. број	Опис	Вриједност 31.12.2019.	Исправка вр. У периоду	Вриједност 30.06.2020.
1.	Управна зграда, Бања Лука, Браће Пантића број 2, дио	1.989.967,50	31.584,60	1.958.382,90
2.	Пословни простор, Приједор, Мајора Милана Тепића	90.870,00	1.442,28	89.427,72
3.	Пословни простор, Приједор, Милоша Обрановића	71.948,62	1.141,96	70.806,66
4.	Пословни простор, Лакташи, Мајке Југовића	59.200,00	939,62	58.260,38
5.	Пословни простор, Прњавор, Лазе Лазаревића	43.500,00	690,43	42.809,57
6.	Пословни простор, Кнежево, Гаврила Принципа	33.060,00	524,73	32.535,27
7.	Пословни простор, Котор Варош, Цара Душана	285.000,00	4.523,50	280.476,50
8.	Пословни простор, Челинац, Видовданска	35.200,00	558,69	34.641,31
9.	Пословни простор, Нови Град, Његошева	28.537,99	452,95	28.085,04
10.	Остали грађевински објекти	118.993,89	1.888,66	117.105,23
У к у п н о		2.756.278,00	43.747,42	2.712.530,58

Садашња вриједност грађевинских објеката у извјештајној години је резултат повећања вриједности по процјени, промјене намјене од 30.12.2019. како је претходно наведено и амортизације.

У Билансу стања је исказана садашња вриједност грађевинских објеката у износу 2.712.531 КМ.

Постројења и опрема

Укупна нето вриједност опреме исказана у Билансу стања у износу 115.085 КМ и састоји се од опреме која се користи за обављање основне дјелатности Друштва. Ова опрема се вреднује по набавној вриједности и амортизује се у складу са МРС 16.

Инвестиционе некретнине

Друштво је у Билансу стања исказало нето вриједност инвестиционих некретнина у износу 7.130.286 КМ.

Преглед вриједносне структуре инвестиционих некретнина је дат у сљедећој табели:

Земљиште		
1.	Катастарска општина Бања Лука.ЗК уложак 1773 дио	145.169
2.	Катастарска општина Градишка Село. ЗК уложак 314	247.055
3.	Катастарска општина Козарска Дубица. ЗК уложак 5512	139.558
4.	Катастарска општина Приједор. ЗК уложак 818	273.096
5.	Катастарска општина Нови град. Иве Андрића бб	40.233
	УКУПНО КМ:	845.111
Грађевински објекти		
1.	Пословни простор. Градишка Видовданска бб.	1.992.781
2.	Управна зграда. Бања Лука Браће Пантића бр. 2. дио	549.144
3.	Пословни објекат. Технички преглед. Градишка	379.367
4.	Пословни објекат. Технички преглед. Козарска Дубица	424.846
5.	Пословни простор. Бања Лука Веселина Маслеше бр. 15	796.768
6.	Пословни објекат. Технички преглед. Приједор	518.812
7.	Пословни простор Нови Град	259.706
8.	Управна зграда. Бања Лука Браће Пантића бр. 2 II + III спрат објекта	1.363.751
	УКУПНО (КМ)	6.285.175
	УКУПНО ИНВЕСТИЦИОНА ИМОВИНА КМ	7.130.286

Укупна вриједност инвестиционих некретнина на 30.06.2020. године одступа од вриједности на 31.12.2019. године, односно већа је за 28.547 КМ. Наведена разлика потиче од разлике између вриједности некретнине Управне зграде Бања Лука Браће Пантића бр. 2 II + III спрат, која је у финансијској евиденцији вреднована по вриједности већој за наведени износ у односу на вриједност по процјени, те ће се у наредном периоду извршити исправка наведене грешке (1.363.751-1.335.204).

Аванси и некретнине, постројења, опрема и инвестиционе некретнине у припреми

На овој билансној позицији исказан је износ 170.004 КМ. Наведени износ односи се на улагања у започети, а незавршени дио пословног простора у Приједору.

Нематеријална улагања

На дан састављања извјештаја, Друштво нема нематеријалних улагања.

Некретнине, постројења, опрема и инвестиционе некретнине

Опис	Земљиште	Грађевински објекти	Постројења и опрема	Инвестиционе некретнине	Остала основна средства	Аванси и основна средства у припреми	Укупно
Набавна вриједност							
Стање на почетку године	384.900	3.465.732	1.155.525	7.483.561	32.097	170.004	12.691.819
Повећања:	0	0	4.239	28.547	0	4.239	37.025
Нове набавке. промјена намјене	0	0	4.239	28.547	0	4.239	37.025
Смањења:	0	234.684	0	0	0	4.239	238.923
Расход. продаја и друго	0	234.684	0	0	0	0	234.684
Активирана осн. сред.	0	0	0	0	0	4.239	4.239
Стање на дан 30.06.2020. године	384.900	3.231.048	1.159.764	7.512.108	32.097	170.004	12.489.921
Кумулирана исправка вриједности							
Стање на почетку године	0	709.454	1.030.517	381.822	32.065	0	2.153.858
Повећања:	0	322.520	14.162	0	0	0	336.682
Амортизација	0	322.520	14.162	0	0	0	336.682
Смањења:	0	513.457	0	0	0	0	513.457
Кумулирана исправка у отуђењу	0	0	0	0	0	0	0
Остало/корекција	0	513.457	0	0	0	0	513.457
Стање на дан 30.06.2020. године	0	518.517	1.044.679	381.822	32.065	0	1.977.083

Нето садашња вриједност 30.06.2020. године	384.900	2.712.531	115.085	7.130.286	32	170.004	10.512.838
---	----------------	------------------	----------------	------------------	-----------	----------------	-------------------

Дугорочни финансијски пласмани

Опис	Учешће у капиталу повезаних прав.лица	Дугорочни пласмани прав.лица	Дугор. финанс. пласмани у земљи	Остали дугорочни фин. пласмани	Укупно
БРУТО СТАЊЕ на дан 30.06.2020.	2.000	34.435	4.070.001	520.784	4.627.220
Исправка вриједности на дан 30.06.2020.	0	0	370.001	0	370.001
НЕТО СТАЊЕ на дан 30.06.2020.	2.000	34.435	3.700.000	520.784	4.257.219

На билансној позицији „Учешће у капиталу повезаних правних лица“ исказан је износ 2.000 КМ. Наведени износ односи се на учешће Друштва у капиталу предузећа „Крајина Крос“ д.о.о. Бања Лука. Дугорочни пласмани према повезаним правним лицима у земљи односе се на Уговор о зајму бр. 02-3005/12, закључен између „Крајина Крос“ д.о.о. (зајмопримац) и „Крајина осигурање“ а.д. Бања Лука (зајмодавац) од **17.09.2012.** године. Износ зајма: 200.000 КМ уз 6% камате годишње, са искључивом намјеном преуређења пословног простора и набавку опреме за технички преглед Добој. На основу Одлуке из 2015. године зајмопримцу се одобрава смањење каматне стопе на 3.5% и продужење рока отплате до 2021. године.

Дугорочне финансијске пласмане у земљи, који износе 3.700.000 КМ чине средства орочена у банкама. Структура тих средстава је презентована у сљедећој табели:

Р.бр	Назив банке	Датум закључења уговора о ороченом депозиту	Период ороч. (мјес.)	Датум доспијећа	Број уговора о ороченом депозиту	Износ орочених средстава (у КМ)	Кам. стопа	Приходи од камате	Средства за покриће
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	УКУПНО					3.700.000,00		25.065,76	
1	НОВА БАНКА А.Д.	29.04.2020	24	29.04.2022	1002461788	300.000,00	1,40	695,54	УС3
2	КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА А.Д.	27.06.2020	24	27.06.2022	ДП 2020/35	500.000,00	1,20	48,89	УС3
3	НОВА БАНКА А.Д.	28.06.2020	36	28.06.2023	1001639575	200.000,00	1,50		УС3

4	МФ БАНК А.Д.	27.06.2020	24	27.06.2022	57210255500 69373	500.000,00	1,50	5.377,78	УС3
5	ЗИРААТ БАНК БХ Д.Д.	19.02.2019	36	19.02.2022	18628155701 13382	500.000,00	1,50	3.750,79	УС3
6	УНИРЕДИТ БАНК А.Д.	15.02.2019	36	15.02.2022	09/19	500.000,00	1,30	3.286,08	УС3
7	КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА А.Д.	18.02.2019	37	18.03.2022	ДП2019/7	600.000,00	1,90	6.580,03	УС1
8	МФ БАНК А.Д.	20.02.2019	36	20.02.2022	36047	600.000,00	1,80	5.326,65	УС1

- Друштво је на дан 31.12.2019. године имало два орочена депозита код банака у износу 1.200.000,00 КМ који су служили за покриће техничких резерви. То су средства у износу од 600.000,00 КМ орочена у фебруару 2019. године на период од 36 мјесеци и 600.000,00 КМ орочена код Комерцијалне банке на период од 37 мјесеци.

У извјештајном периоду није било промјена на овим средствима.

- Друштво је на дан 31.12.2019. године имало сљедеће орочене депозите који служе за покриће 50% минималног гарантног фонда у укупном износу од 2.870.000,00 КМ како слиједи:
- Уникредит банка а.д. 500.000,00 КМ
 - Ziraatbank BIH d.d. 500.000,00 КМ
 - Нова банка а.д. 300.000,00 КМ (153.387,56 EUR)
 - Комерцијална банка 500.000,00 КМ
 - МФ банка 500.000,00 КМ
 - Нова банка а.д. 200.000,00 КМ
 - Банка Српске 200.000,00 КМ
 - Банка Српске 170.000,00 КМ

Средства орочена код Банке Српске, због ситуације са том банком нису доступна и за тај износ је извршена одговарајућа исправка.

У извјештајном периоду није било промјена на овим средствима, осим што су новчана средства орочена у инострану валуту код Нове банке разорочена и поново орочена на период од 24 мјесеца по ефективној каматној стопи од 1,40% на годишњем нивоу.

Остали дугорочни финансијски пласмани у износу 520.784 КМ односе се на:

- средства за резервни фонд бироа БиХ: 350.448 КМ
- средства за фонд за накнаду штета бироа БиХ: 162.556 КМ
- дугорочни кредити за рјешавање стамбених питања: 7.780 КМ

У извјештајном периоду није било промјена на овим средствима.

Текућа имовина

Залихе, дати аванси и стална средства класификована као средства намијењена за продају

Опис	Износ у КМ	
	31.12.2019.	30.06.2020.
1. Материјал	0	2
2. Дати аванси	151.753	151.753
3. Укупно (1 до 2)	151.753	151.755

Залихе материјала у износу од 2 КМ представљају грешку насталу приликом књижења, која је требала бити прокњижена на терет техничког прегледа и иста је исправљена у јулу 2020. године. Дати аванси у износу од 151.753 КМ односе се на плаћене, а нефактурисане обавезе према повезаном правном лицу.

Краткорочна потраживања и пласмани

Бруто потраживања по основу премија неживотних осигурања износе 246.658 КМ, а исправка вриједности истих 213.747 КМ, нето вриједност 32.911 КМ.

Потраживања од купаца, у износу 919.900 КМ, односе се на потраживања по основу закупа и утужене премије, исправка вриједности истих у износу од 718.445 КМ, односно нето вриједност 201.455 КМ.

Потраживања из специфичних послова у износу 2.651.926 КМ, односе се на потраживања по основу регреса, исправка вриједности истих је 2.647.430 КМ, односно нето вриједност 4.496 КМ.

Друга краткорочна и остала потраживања у износу 17.626 КМ односе се на потраживања од:

- потраживање за камате од „Крајина-крос“ по пласману 18.082 КМ
- потраживање за добит повезаног правног лица 15.454 КМ
- запослених (аконтације, грађевински кредит) 84.994 КМ
- потраживања од државних органа и организација. 13.550 КМ

- остала потраживања (потраживања од Крајина Крос-а по Одлуци УО од 05.02.2018. за доспјеле обавезе према Пореској управи РС) 143.878 КМ
- исправка остала потраживања 258.332 КМ

Краткорочни пласмани у износу 23.596 КМ односе се на пласман повезаном правном лицу који доспијева до годину дана према поменутом Уговору о зајму бр. 02-3005/12 закључен између „Крајина-Крос“ доо (зајмопримац) и „Крајина осигурање“ а.д. Бања Лука (зајмодавац) од **17.09.2012.** године.

Финансијска средства по фер вриједности кроз биланс успијења односе се на улагања у обвезнице РСОД-О-Б Обвезнице Републике Српске по унутрашњем дугу према добављачима – Република Српска номиналне вриједности 7.674 КМ. Друштво је у билансу наведене обвезнице вредновало по фер вриједности тако да је вриједност обвезница исказана у износу 2.657 КМ, односно извршено је повећање од 23 КМ (камата на обвезнице) у односу на почетак 2020. године.

Готовински еквиваленти и готовина

ОПИС	Стање на дан 30.06.2020.
Хартије од вриједности	0
Жиро - рачуни	18.614
Благајна	1.533
Девизни рачуни	1.108
Укупно:	21.255

Износ исказан на билансној позицији „Готовински еквиваленти и готовина“ идентичан је износу исказаном у рачуноводственој евиденцији са стањем на дан 30.06.2020. године.

Салдо аналитичког конта Благајна, на дан 30.06.2020. године одговара стању исказаном у благајничким извјештајима главне и помоћних благајни на дан 30.06.2020. године.

Благајнички максимум је одређен Одлуком директора Друштва, број 02-3684/14 од 31.10.2014. године, у износу од 2.000 КМ.

Активна временска разграничења

ОПИС	Износ у КМ	
	31.12.2019.	30.06.2020.
1. Унапријед плаћени трошкови прибављања осигурања	469.907	564.392
3. Преносна премија осигурања и саосигурања која пада на терет реосигурача и саосигурача	6.409	2.032
3. Остала активна временска разграничења	18.499	18.499
Укупно:	494.815	584.923

Активна временска разграничења у износу од 584.923 КМ односе се на трошкове спровођења осигурања у износу од 564.392 КМ, преносну премију осигурања и саосигурања која пада на терет реосигурача и саосигурача у износу од 2.032 КМ и остала активна временска разграничења у износу од 18.499 КМ, која се односе на аконтацију пореза на добит.

Капитал

ОПИС	Износ у КМ	
	31.12.2019.	30.06.2020.
1. Акцијски капитал	13.668.191	13.668.191
2. Законске резерве	94.823	94.823
3. Ревалоризационе резерве	1.445.592	1.439.645
4. Нераспоређени добитак ранијих године	0	0
5. Нераспоређени добитак текуће године	0	0
6. Губитак ранијих година	6.865.833	8.553.388
7. Губитак текуће године	1.687.555	378.483
Укупно (1 до 5 минус 6 и 7):	6.655.218	6.270.788

У извјештајном периоду није било промјена акцијског капитала и законских резерви Друштва, па се промјене на капиталу односе искључиво на губитак у извјештајном периоду који износи 378.483,00 КМ и промјену вриједности ревалоризационих резерви.

Након почетног признавања некретнине се вреднују методом ревалоризације (Члан бр. 1. Правилника о измјенама и допунама правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама број 02-4466/13 од 17.12.2013. год.), према којој смањење позитивних ефеката ревалоризације се врши континуирано у корист рачуна Нераспоређени добитак текуће године, а по Препоруци овлаштеног ревизора за ФИ 2017. године. Ревалоризационе резерве су се у односу на почетак 2020. године повећале у износу од 314.075 КМ и смањиле у износу од 320.022 КМ. Крајњи ефекат је смањење ревалоризационих резерви у укупном износу од 5.947 КМ. Ефекат повећања ревалоризационих резерви односи се на повећање ревалоризационих резерви инвестиционих некретнина, а ефекат смањења односи се на смањење ревалоризационих резерви грађевинских објеката. Поменути ефекти резултат су одлуке број 02-3233/19, од 30.12.2019. године, према којој је извршена промјена намјене дијела пословног објекта у Улици Браће Панћића бр. 2, на начин да су други и трећи спрат промијенили статус од основног средства на инвестициону некретнину. Процијењена вриједност ових двију етажа је 1.335.204 КМ, те је вриједност грађевинских објеката који се воде као основна средства умањена за тај износ, а повећана је вриједност инвестиционих некретнина. У претходном излагању наведено је да је инвестициона некретнина Управна зграда Бања Лука Браће Панћића бр. 2 II + III спрат евидентирана у финансијској евиденцији по вриједности већој за 28.540 КМ (1.363.751-1.335.204), те ће наведена грешка бити исправљена у наредном периоду.

Дугорочна резервисања

ОПИС	Износ у КМ	
	31.12.2019.	30.06.2020.
Резервисања за накнаде и бенифиције запослених	51.317	51.317
Резервисања за судске спорове	0	0
Укупно:	51.317	51.317

У складу са МРС 19 по обрачуну овлаштеног актуара Маја Чуковић укњижена су резервисања за примања радника у износу од 51.317 КМ.

Судски спорови у којима је „Крајина осигурање“ тужилац и тужени - стање на дан 30.06.2020. године - СЛУЖБА ПРОЦЈЕНЕ И ЛИКВИДАЦИЈЕ ШТЕТА

А) Преглед судских спорова по врстама осигурања у којима је „Крајина осигурање“ а.д. Бања Лука тужени:

Штете аутоодговорности у спору „Крајина осигурање“, број судских предмета 108, износ резервације 1.163.674 КМ.

Аутоодговорност ренте ЗОИЛ, број предмета 6, резервисани износ 98.793 КМ и ЗОИЛ АО судске 2 предмета, резервисани износ 11.294 КМ.

Аутоодговорност ренте „Крајина осигурања“, број судских предмета 5, резервисани износ 484.299 КМ.

Ауто каско број предмета 5, износ 89.500 КМ.

Незгода - колективно осигурање број 5, износ 16.034 КМ

Имовина, број 1, 27.000 КМ.

Укупно предмета у спору из основа накнаде штета: **132**.
Укупан износ резервација: **1.890.594 КМ**.

Б) Прегледи актуелних судских спорова по тужбама „Крајина осигурања“ а.д. Бања Лука дати су у сљедећим табелама:

Предмети у којима је Друштво тужена страна:

Тужилац	Тужени	Природа спора	Очекивани износ (у КМ)
"Крајина осигурање" а.д. Бања Лука	Empire d.o.o./Горан Гаврановић	Дуг по основу зајма	14.000,00
"Крајина осигурање" а.д. Бања Лука	Валан Душко	Радни спор	0,00

Предмети у којима је Друштво тужилац:

Тужилац	Тужени	Природа спора	Очекивани износ (у КМ)
Пејашиновић д.о.о. Прњавор	"Крајина осигурање" а.д. Бања Лука	Дуг по основу уговора	0,00
Тимарац Предраг	"Крајина осигурање" а.д. Бања Лука	Радни спор	25.000,00
Валан Душко	"Крајина осигурање" а.д. Бања Лука	Радни спор	20.000,00

S-LIST д.о.о. Сарајево	"Крајина осигурање" а.д. Бања Лука	Дуг	1.368,90
Адвокатска канцеларија Александра Мирић	"Крајина осигурање" а.д. Бања Лука	Дуг	921,99
Адвокатска фирма „Сајић“	"Крајина осигурање" а.д. Бања Лука	Дуг	43.630,26

На дан 30.06.2019. салдо на конту резервисања за судске спорове (осим за штете) је нула, на основу процјене стручних служби и ангажованих адвокатских фирми.

По Рјешењу Пореске управе РС број 06/1.01/0302-456.3-1734/2017 од 19.11.2019. године, Друштво има обавезу у укупном износу од 278.077,50 КМ. На ово Рјешење Друштво је уложило Жалбу број 02-2944/19 03.12.2019. године. Због жалбе, Рјешење није правоснажно. По овом питању чека се одговор Министарства финансија РС. У извјештајном периоду није извршено резервисање по овом основу.

Краткорочне обавезе

Р/Б	Опис	31.12.2019.	30.06.2020.
		Износ у КМ	Износ у КМ
1.	Краткорочне финансијске обавезе	135.659	80.987
2.	Обавезе по основу штета и уговорених износа	379.566	553.298
3.	Обавезе по основу зарада и накнада зарада	683.256	905.627
4.	Друге краткорочне обавезе	775.388	852.160
5.	Пасивна временска разграничења	6.831.507	6.794.239
	Укупно:	8.805.376	9.186.311

Друге краткорочне обавезе из пословања у износу 852.160 КМ односе се на:

- обавезе за премију реосигурања	10.927 КМ
- обавезе према члановима управног и надзорног одбора	59.719 КМ
- обавезе према физичким лицима – накнаде по уговорима	100.976 КМ
- обавезе према добављачима	163.415 КМ
- обавезе према регулаторним органима	31.414 КМ
- остале обавезе обуставе од плате	19.243 КМ
- обавезе за порезе доприносе и друге краткорочне обавезе	466.466 КМ

Обавезе према регулаторним органима у износу 31.414 КМ односе се на обавезе према Бироу Зелене карте БиХ, Агенцији за осигурање РС и Заштитном фонду РС.

По Рјешењу Пореске Управе РС број 06.05/411-33-4/19 од 12.06.2019. године, Друштву је одобрена одгода плаћања пореског дуга по основу јавних прихода у укупном износу од 360.243,55 КМ на период од 48 мјесечних анuitета. Износ главног дуга износи 286.618,46 КМ, камата по Рјешењу ПУ износи 2.626,18 КМ, а дорачуната камата је 70.998,91 КМ.

На основу пресуде Округног привредног суда у Бањалуци број 57 0 Пс 086517 10 Пс од 09.07.2019. године, пресуде Вишег привредног суда у Бањалуци број 57 0 Пс 086517 19 Пж од 29.11.2019. године и рјешења о извршењу Округног привредног суда у Бањалуци број 57 0 Пс 086517 20 Ип од 12.06.2020. године, Друштво је 19.06.2020. године закључило споразум о начину плаћања обавеза и обавезује се да ће предузећу „Унаплод“ д.о.о. Козарска Дубица плаћати накнаду штете у износу од 245.311,71 КМ, у XXIV једнаке мјесечне рате по 10.000 КМ, почевши од 26.06.2020. године до 20.05.2022. године, док ће износ XXV рате (последње), која доспијева на плаћање 20.06.2022. године бити утврђен по закљученом обрачуну усаглашеним са оштећеним, а односиће се на неисплаћени дио парничног поступка, законске затезне камате за

трошкове парничног поступка, трошкове извршног поступка и законске затезне камате за трошкове извршног поступка.

Пасивна временска разграничења

Опис	31.12.2019.	30.06.2020.
	Износ у КМ	Износ у КМ
Преносне премије неживотних осигурања	2.405.145	2.410.171
Резервисане штете неживотних осигурања	4.386.825	4.348.729
Друга пасивна временска разграничења	39.537	35.339
Укупно:	6.831.507	6.794.239

Пасивна временска разграничења износе 6.794.239 КМ, у односу на 31.12.2019. годину имају смањење у износу 37.268 КМ.

Преносна премија неживотних осигурања

Друштво има Правилник о формирању и начину обрачунавања преносних премија, који је усвојио Управни одбор Друштва, дана 24.05.2007. године, а уз претходно прибављено позитивно мишљење овлашћеног актуара Друштва.

За све врсте осигурања Друштво је обрачунало преносну премију примјеном софтвера за обрачун преносне премије по методу *Pro Rata Temporis*.

Укупна преносна премија износи 2.410.171 КМ, а коефицијент разграничења 0,51.

Резервација за штете неживотних осигурања

Друштво има Правилник о формирању и начину обрачунавања резервације штета, који је усвојио Управни одбор Друштва, дана 21.02.2012. године, уз претходно прибављено позитивно мишљење овлашћеног актуара Друштва.

Резервисане штете неживотних осигурања износе КМ, у односу на 31.12.2019. годину имају повећање у износу КМ.

Друштво је на дан 30.06.2020. године исказало следећи износ резерви за штете по врстама резервисања:

Опис	ИЗНОС У КМ	
	31.12.2019.	30.06.2020.
1. Резерве за настале непријављене штете	1.796.697	1.801.707
2. Резерве за настале пријављене штете имовине	191.190	44.168
3. Резерве за настале пријављене штете саобраћаја	492.926	388.339
4. Резерве штете судске	902.551	1.275.554
5. Капитализиране ренте	885.306	728.818
6. Капитализиране ренте ЗОИЛ-а	100.869	98.793
7. Резерве за штете судске ЗОИЛ-а	17.286	11.350
Укупно:	4.386.825	4.348.729

На основу података о износу резервисаних штета по врстама резервисања, може се констатовати да резерве за настале непријављене штете износе 1.801.707 КМ, а резерве за настале пријављене штете износе 2.547.022 КМ.

Друга пасивна временска разграничења

Друга пасивна временска разграничења су евидентирана у износу од 35.339 КМ. Наведени износ односи се на:

- Резервације за превентиву 6.839 КМ
- Обавеза за допринос за унапријеђење безбједности саобраћаја 28.500 КМ

Обавеза за допринос за унапријеђење безбједности саобраћаја у износу од 28.500 КМ односи се на обавезу према Агенцији за безбједност саобраћаја Републике Српске, а према Рјешењу број 03-307-37-4/19 од 13.11.2019. године.

Друштво има Правилник о превентиви, који је усвојио Управни одбор Друштва 18.11.2011. године, уз претходно прибављено позитивно мишљење тадашњег овлашћеног актуара Друштва.

НАПОМЕНЕ УЗ БИЛАНС УСПЈЕХА

Пословни приходи

Опис	Износ у КМ 30.06.2019.	Износ у КМ 30.06.2020.	Индекс (3/2)*100
1	2	3	4
Приходи од премије осигурања, саосигурања и реосигурања неживотних осигурања	1.499.509	2.274.355	151,67
Приходи од укидања и смањења резервисања неживотних осигурања	130.118	546.476	419,98
Приходи по основу учешћа саосигурања и реосигурања у накнади штета неживотних осигурања	0	0	0
Приходи од поврата пореских и других дажбина и приходи од премија субвенција, дотација, донација и сл.	0	0	0
Други пословни приходи	253.563	134.828	53,17
УКУПНО	1.883.190	2.955.659	156,95

У периоду 01.01-30.06.2020. године Друштво је повећало пословне приходе у износу 1.072.469 КМ или 56,95% у односу на 01.01-30.06.2019. године. Највећи дио пословних прихода Друштво остварује по основу прихода од премије осигурања, саосигурања и реосигурања неживотних осигурања. Највеће учешће у поменутој групи заузимају приходи од премије аутоодговорности, који износе 2.126.109 КМ и чине 71,93% укупних пословних прихода.

Пословни расходи

Опис	Износ у КМ 30.06.2019.	Износ у КМ 30.06.2020.	Индекс
1	2	3	4 (3/2)
Допринос за превентиву	2.231	3.303	148,05
Ватрогасни допринос	0	0	0

Допринос Заштитном фонду, АЗОРС и Омбудсман	30.718	42.157	137,24
Накнаде штета, осигураних сума, других уговорених износа и удјели у штетама неживотних осигурања	503.341	882.461	175,32
Расходи по основу премија и провизија саосигурања, реосигурања и ретроцесија неживотних осигурања	61.503	105.107	170,90
Резервисања за штете и удјеле у штетама и остала резервисања по основу неживотних осигурања	390.947	508.380	130,04
Трошкови амортизације	40.918	27.560	67,35
Трошкови резервисања	0	0	0
Трошкови материјала, горива и енергије	73.483	54.703	74,44
Трошкови провизија	3	0	0
Трошкови производних услуга, рекламе и пропаганде	543.083	605.679	111,53
Нематеријални трошкови	89.813	66.609	74,16
Трошкови пореза и доприноса	56.598	46.480	82,12
Трошкови бруто зарада и накнада зарада	625.679	651.584	104,14
Остали лични расходи и накнаде	287.347	245.806	85,54
УКУПНО:	2.705.664	3.239.829	119,74

- У периоду 01.01-30.06.2020.године Друштво је повећало пословне расходе у износу 534.165 КМ или 19,74% у односу на 01.01-30.06.2019. године.
- На повећање пословних расхода највише је утицало повећање трошкова накнаде штета, осигураних сума, других уговорених износа и удјели у штетама неживотних осигурања који износи 882.461 КМ и у односу на претходну годину већа су за 379.120 КМ, односно за 75,32%.
- На повећање пословних расхода утицали су расходи по основу премија и провизија саосигурања, реосигурања и ретоцесија неживотних осигурања, који износе 105.107 КМ и у односу на претходну годину повећали су се за 43.604 КМ, односно за 70,90%.
- Такође, на повећање пословних расхода утицала су резервисања за штете и удјеле у штетама и остала резервисања по основу неживотних осигурања, која су у односу на претходну годину повећана за 117.433 КМ, односно за 30,04%. Ова резервисања утврђена су на основу обрачуна актуара на дан 31.12.2019. године.
- Трошкови амортизације у износу од 27.560 КМ обрачунати су у складу са Правилником о рачуноводству и рачуноводственим политикама. За обрачун амортизације користи се одговарајући софтвер.

У следећој табели дат је преглед трошкова спровођења осигурања исказаних у Билансу успјеха за период 01.01-30.06.2020. годину и упоредни подаци за 2019. годину.

Опис	Износ у КМ	Износ у КМ	Индекс
	30.06.2019.	30.06.2020.	(3/2)*100
1	2	3	4
Трошкови материјала и енергије	73.483	54.703	74,44
Амортизација	40.918	27.560	67,35
Трошкови резервисања	0	0	0

Трошкови провизија	3	0	0
Нематеријални трошкови	89.813	66.609	74,16
Трошкови произ.услуга, рекламе и пропаганде	543.083	605.679	111,53
Порези и доприноси	56.598	46.480	82,12
Бруто зараде и накнаде зарада	625.679	651.584	104,14
Трошкови осталих личних расхода	287.347	245.806	85,54
Укупно:	1.716.924	1.698.421	98,92

На повећање трошкова спровођења осигурања највише је утицало повећање трошкова производних услуга, рекламе и пропаганде у износу од 62.596 КМ, односно 11,53%. Такође, порасли су и трошкови бруто зарада и накнада зарада за 25.905 КМ, односно 4,14%. Насупрот повећању, на смањење трошкова спровођења осигурања највише је утицало смањење нематеријалних трошкова (трошкови репрезентације, трошкови платног промета и чланарине, трошкови непроизводних услуга и остали нематеријални трошкови) у износу од 23.204 КМ, односно 25,84% и смањење трошкова материјала и енергије у износу од 18.780 КМ, односно 25,56%. У коначници за период 01.01-30.06.2020. године остварени су трошкови спровођења осигурања у износу од 1.698.421 КМ и мањи су у односу на претходни период за 18.503 КМ, односно 1,08%.

Финансијски приходи и расходи

Опис	Износ у КМ		Индекс (3/2)*100
	30.06.2019.	30.06.2020.	
1	2	3	4
Приходи од камата	24.667	36.022	146,03
Позитивне курсне разлике	0	6	-
Остали финансијски приходи	0	70	-
Укупно - Финансијски приходи	24.667	36.098	146,34
Финансијски расходи из односа са повезаним п.л.	33	233	706,06
Расходи камата	11.749	12.064	102,68
Остали финансијски расходи	0	131	-
Укупно - Финансијски расходи	11.782	12.428	105,48

Приходи од камата у износу 36.022 КМ остварени су по основу камата на орочене депозите у износу 32.061 КМ, камате од Бироа ЗК 3.205 КМ и камата у износу од 756 КМ по основу Уговору о зајму бр. 02-3005/12 закључен између „Крајина-Крос“ доо (зајмопримац) и „Крајина осигурање“ а.д. Бања Лука (зајмодавац) од 17.09.2012. године.

Остали приходи и расходи

Остали приходи

Остали приходи су евидентирани у укупном износу од 880 КМ а чине их:

Приход од откупа штета	500 КМ
Остали приходи - судске пресуде	375 КМ
Остали приходи	5 КМ

Остали расходи

Остали расходи су евидентирани у укупном износу од 126.687 КМ од чега се на расходе по основу исправке вриједности и отписа потраживања односи 103.707 КМ и остали расходи 22.980 КМ.

Приходи од усклађивања вриједности и приходи по основу исправки грешака

Друштво је у периоду 01.01-30.06.2020. године остварило приходе од усклађивања вриједности краткорочних финансијски пласмана (обвезнице Републике Српске РСОД-О-Б) у износу од 23 КМ. Такође, у периоду од 01.01-30.06.2020. године Друштво је остварило приходе по основу исправки грешака из ранијих година које нису материјално значајне у износу од 3.655 КМ.

Финансијски резултат

ОПИС	Износ у КМ		ИНДЕКС
	30.06.2019.	30.06.2020.	20/19*100
ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ	1.883.190	2.955.659	156,95
ПОСЛОВНИ РАСХОДИ	2.705.664	3.239.829	119,74
ПОСЛОВНИ ДОБИТАК	0	0	0
ПОСЛОВНИ ГУБИТАК	822.474	284.170	34,55
ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ	24.667	36.098	146,34
ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ	11.782	12.428	105,48
ДОБИТАК РЕДОВНЕ АКТИВНОСТИ	0	0	0
ГУБИТАК РЕДОВНЕ АКТИВНОСТИ	809.589	260.500	32,18
ОСТАЛИ ПРИХОДИ	54.147	880	1,63
ОСТАЛИ РАСХОДИ	152.299	126.687	83,18
ДОБИТАК ПО ОСНОВУ ОСТАЛИХ ПРИХОДА И РАСХОДА	0	0	0
ГУБИТАК ПО ОСНОВУ ОСТАЛИХ ПРИХОДА И РАСХОДА	98.152	125.807	128,18
ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРИЈЕДНОСТИ ИМОВИНЕ	29	23	79,31
РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРИЈЕДНОСТИ ИМОВИНЕ	0	0	0
ДОБИТАК ПО ОСНОВУ УСКЛАЂИВАЊА ВРИЈЕДНОСТИ ИМОВИНЕ	29	23	79,31
ГУБИТАК ПО ОСНОВУ УСКЛАЂИВАЊА ВРИЈЕДНОСТИ ИМОВИНЕ	0	0	0
ПРИХОДИ ПО ОСНОВУ ИСПРАВКИ ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ГОДИНА КОЈЕ НИСУ МАТЕРИЈАЛНО ЗНАЧАЈНЕ	0	3.655	-
РАСХОДИ ПО ОСНОВУ ИСПРАВКЕ ГРЕШАКА КОЈЕ НИСУ МАТЕРИЈАЛНО ЗНАЧАЈНЕ	0	0	0
ДОБИТАК ПО ОСНОВУ ИСПРАВКЕ ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ГОДИНА КОЈЕ НИСУ МАТЕРИЈАЛНО ЗНАЧАЈНЕ	0	3.655	-
ГУБИТАК ПО ОСНОВУ ИСПРАВКЕ ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ГОДИНА КОЈЕ НИСУ МАТЕРИЈАЛНО ЗНАЧАЈНЕ	0	0	0
НЕТО ГУБИТАК ТЕКУЋЕ ГОДИНЕ	907.712	382.629	42,15
ОСТАЛИ ДОБИЦИ ИЛИ ГУБИЦИ У ПЕРИОДУ	4.859	4.146	85,33
УКУПАН НЕТО ГУБИТАК ТЕКУЋЕ ГОДИНЕ	902.853	378.483	41,92

На основу презентованих података о оствареном финансијском резултату може се констатовати да је Друштво у периоду 01.01-30.06.2020. године остварило нето губитак у износу 378.483 КМ.

Након почетног признавања некретнине се вреднују методом ревалоризације, Члан 1. Правилника о измјенама и допунама правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама број 02-4466/13. од 17.12.2013. год.), према којој смањење позитивних ефеката ревалоризације се врши континуираном у корист рачуна Нераспоређени добитак текуће године (износ 4.146 КМ), а по Препоруци овлаштеног ревизора за ФИ 2017. године, те укупан нето губитак у обрачунском периоду износи 378.483 КМ.

НАПОМЕНЕ УЗ БИЛАНС ТОКОВА ГОТОВИНЕ

Синтетизован преглед токова готовине

Опис	Износ у КМ
1. Прилив готовине из пословне активности	2.385.143
2. Одлив готовине из пословне активности	2.348.115
3. Нето прилив готовине из пословне активности (1 - 2)	37.028
4. Прилив готовине из активности инвестирања	331.085
5. Одлив готовине из активности инвестирања	300.000
6. Нето прилив готовине из активности инвестирања (4 - 5)	31.085
7. Прилив готовине из активности финансирања	0
8. Одлив готовине из активности финансирања	65.085
9. Нето прилив готовине из активности финансирања (7 - 8)	-65.085
10. Нето прилив готовине (3 + 6 + 9)	3.028
11. Готовина на почетку године	18.227
12. Позитивне курсне разлике по основу прерачуна готовине	0
12. Готовина на крају године (10 + 11)	21.255

Анализом података презентованих у претходној табели може се закључити да Друштво има позитиван готовински ток у износу од 3.028 КМ. У четвртом мјесецу 2020. године депозит орочен код Нове банке у износу од 300.000 КМ, а који је служио за покриће 50% минималног гарантног фонда је разрочен и у истом мјесецу (29.04.2020.) је поново орочен и служи у исти сврху.

НАПОМЕНЕ УЗ ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОМЈЕНАМА НА КАПИТАЛУ

Синтетизован преглед промјена на капиталу

О П И С	Акционарски капитал	Ревалоризационе резерве	Законске резерве	Нераспоређена добит (губитак)	Укупно (2+3+4-5)
1	2	3	4	5	6
Стање на почетку године	13.668.191	1.445.592	94.823	-8.553.388	6.655.218
Повећања:					

- Улози чланова друштва					
- Нето добитак периода исказан у билансу успјеха				-382.629	-382.629
- Нето добитак периода признат директно у капитал				4.146	4.146
Смањења:					
- Расподјела добитка					
- Ефекти ревалоризације материјалних и немате-ријалних средстава					-5.947
Стање на крају периода	13.668.191	1.439.645	94.823	-8.931.871	6.270.788

Након почетног признавања некретнине се вреднују методом ревалоризације (Члан 1. Правилника о измјенама и допунама правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама број 02-4466/13. од 17.12.2013. год.), према којој смањење позитивних ефеката ревалоризације се врши континуираном у корист рачуна Нераспоређени добитак текуће године (износ 4.146 КМ), а по Препоруци овлаштеног ревизора за ФИ 2017. године, те укупан нето губитак у обрачунском периоду износи 378.483 КМ.

ПОВЕЗАНО ПРАВНО ЛИЦЕ

Друштво је у периоду 01.01-30.06.2020. године имало пословне трансакције кроз биланс стања са повезаним правним лицем „Крајина Крос“д.о.о. Бања Лука као што је презентовано у наредној табели:

Опис	Конто	Почетно стање		Промет периода		Салдо	
		Дугује	Потраж	Дугује	Потраж	Дугује	Потраж
Учешће у капиталу зависних правних лица	0300	2.000	0	0	0	2.000	0
Дугорочни фин. пласмани повезано лице	0330	34.435	0	0	0	34.435	0
Пласмани повезаном лицу- до годину дана	2300	110.148	0	0	0	110.148	0
Потраживање по основу закупа	20700	229.320	0	23.400	0	252.720	0
Потраживање по основу премије незгоде	2014	646	0	674	250	1070	0
Потраживање за камате на пласмане	2200	16.351	0	756	0	17.107	0
Потраживања од пов.пр.лица по одл. УО за доспјеле обавезе Пореске обавезе	22830	124.961	0	0	0	124.961	0
Потраживање за добит	2201	15.453	0	0	0	15.453	0
Обавезе према добављачу повезано правно лице	4641	0	295	864	514	55	
Дати аванси	1500	151.753	0	0	0	151.753	0
Обрасци строге евиденције полисе	1000	0	0	2	0	2	0

Остала потраживања	2280	13.953	0	0	0	13.953	0
Остала потраживања – Крајина Крос ПДВ	2281	0	0	4009	0	4009	0
Обрачунати порез на додатну вриједност	4711	0	0	0	3.400	0	3.400

Трансакције кроз биланс успјеха

Опис	Конто	Укупни приходи	Укупни расходи
Трошкови штета – последице несрећног случаја	5200101	0	2.446
Трошкови техничког прегледа моторног возила	54831	0	162
Приходи од премије незгоде	6101	674	0
Приходи од закупнина објекта	6530	20.000	0
Приходи од камата – зајам Крос-у 200.000 КМ	66201	755	0

На билансној позицији „Учешће у капиталу повезаних правних лица“ исказан је износ 2.000 КМ. Наведени износ односи се на учешће Друштва у капиталу предузећа „КРАЈИНА-КРОС“ д.о.о. Бања Лука.

Дугорочни пласмани према пов. правним лицима у земљи односи се на Уговор о зајму бр. 02-3005/12 закључен између „Крајина Крос“ д.о.о. (зајмопримац) и „Крајина осигурања“ а.д. Бања Лука (зајмодавац) **17.09.2012.** године. Износ зајма: 200.000 КМ уз 6% камате годишње са искључивом намјеном преуређења пословног простора и набавку опреме за технички преглед Добој. На основу Одлуке из 2015. године зајмопримцу се одобрава смањење каматне стопе на 3.5% и продужење рока отплате до 2021.године.

Потраживања од купаца повезаног правног лица у износу 252.720 КМ односе се на потраживања по основу закупа за станице техничког прегледа који су у власништву „Крајина осигурање“ а.д.

Потраживање за камату на пласман у износу 17.107 КМ везано је за доспјелу камату по Уговору о зајму бр. 02-3005/12.

Потраживања од повезаног правног лица у износу од 124.961 КМ по Одлуци број 02-364-уо/18 од 05.02.2018. године, Управног одбора Крајина осигурања, за доспјеле Пореске обавезе Крајина Крос.

Потраживање за добит у износу 15.453 КМ односи се на распоред добити власнику по одлуци Скупштине акционара.

Промет на добављачима односи се на фактурисане уговорене обавезе.

У периоду од 01.01-30.06.2020. године остварили смо приходе од закупнина фактурисаних „Крајина Крос“-у у износу од 20.000 КМ.

д и р е к т о р :

ЉУБОМИР ЈАНДРИЈАШЕВИЋ

ГОРАН БОБАР

Лиценца бр. СР-1560/20